

Kaisaniemenpuisto, Varsapuistikko ja Kaisaniemenranta

Palautteet puistosuunnitelmaluonnoksesta VIO 6126/1 ja katusuunnitelmaluonnoksesta 31398/1 (esillä 17.3.-30.3.2021)

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Tiedote puisto- ja katusuunnittelun aloituksesta on lähetetty 12.3.2020 lähikiinteistöjen omistajille ja asukasyhdistyksille.

Puisto- ja katusuunnitelmaluonnoksia esiteltiin osana Uutta kantakaupunkia -verkkotilaisuutta keskiviikkona 17.3.2021. Tilaisuudessa oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentoida suunnitelmia kommentointipalstalla.

Tiedote verkkotilaisuudesta ja esillä olosta lähetettiin lähikiinteistöjen omistajille ja asukasyhdistyksille 3.3.2021.

Puisto- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat esillä Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat 17.3.2021 – 30.3.2021 välisenä aikana. Kommentit suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan sähköpostitse suoraan suunnittelijoille 31.3.2021 mennessä.

Sähköpostitse saatiin 17 palautetta, joista yksi vastaanotettiin esillä olon jälkeen.

Kaisaniemenpuiston, Varsapuistikon ja Kaisaniemenranta nimisen kadun suunnittelu perustuu voimassa olevaan asemakaavaan.

Kaisaniemenpuisto on Suomen vanhin julkinen puisto ja Helsingin keskustan vanhin historiallinen puisto. Tavoitteena on kehittää Kaisaniemenpuistosta vehreä, viihtyisä ja tapahtumarikas kaupunkipuisto. Kehittämisen painopisteet ovat puistorakenteiden kunnostamisessa, liikenteellisissä järjestelyissä sekä toimintojen jäsentelyssä kulttuuri- ja maisemahistorialliset arvot huomioon ottaen. Keskeistä on myös puiston arvokkaan kasvillisuuden uudistaminen ja täydentäminen tarvittavilta osin. Lisäksi saneerataan puistoalueella sijaitsevaa vesihuoltoverkostoa ja muuta kunnallistekniikkaa.

Kaisaniemen puistokuja esitetään muutettavaksi osaksi pyöräilyn pohjoista baanareittiä. Suunnittelu sisältää myös Varsapuistikon ja Kaisaniemenranta-nimisen kadun, joka esitetään muutettavaksi pyöräkaduksi.

Puisto- ja katusuunnitelmaluonnoksista saadut palautteet

Uutta kantakaupunkia -verkkotilaisuudessa saadut palautteet

Uutta kantakaupunkia-tilaisuuteen osallistui maksimihetkellä 402 kaupunkilaista. Chattiin tuli 360 kysymystä tai kommenttia. Kaisaniemenpuistoa ja Kaisaniemenrantaa koskevia kysymyksiä oli 15 kpl. Kysymykset ja vastaukset on kirjattu tähän vuorovaikutusmuistioon Uutta kantakaupunkia –verkkotilaisuudesta laaditun koosteen mukaisesti.

Kysymys:

Koulun vanhempainyhdistys tervehtii suunniteltua estetemppurataa ilolla! Varhaisteini-ikäisten arkisen houkuttelevan liikkumisen mahdollisuuksia on alueella vähän. Onko koululaisten mahdollista osallistua leikkipaikan suunnitteluun? Kolmasosalla heistä on opinnoissaan design-painotus.

Vastaus:

Ideota voi lähettää minulle sähköpostitse (kaija.laine(a)hel.fi), käymme niitä sitten läpi suunnitteluryhmässämme.

Kysymys:

Kaisaniemenranta ja Eläintarhanlahti ovat jo Runar Schildtin vuonna 1908 julkaistun Heikompinovin novellin esittelemä perinteinen veneiden talvisäilytyspaikka – miksi tällaiset historialliset kerrokset halutaan kaupungista pois? Ja eikö Kaisaniemenrantaan saisi kaupungin venepaikkoja, kuten siinä on joskus aiemminkin ollut.

Vastaus:

Venepaikkojen mahdollista soveltumista Kaisaniemenlahden rantaan selvitetään vielä.

Kysymys:

Nämä puistoalueiden ja puukujien "kunnostus" yleensä tarkoittaa että ne hakataan pois. Uusiutumisesissä kestää vuosikymmeniä. Kantakaupungin alueella ei pitäisi tuhota täysikasvuisia puita elleivät ne ole pystyyn kuolleita, niin harvassa niitä on. Esplanadikin aiotaan hakata maahan jollain aikavälillä, hirvittävä menetys tulossa.

Vastaus:

Voit katsoa illan tallenteesta esityksen puistopuiden kunnan seurannasta, siellä kerrotaan miksi puita joudutaan kaatamaan.

Kysymys:

Voisiko sen Kaisaniemenpuiston hiekkakentän suunnitella niin, että se olisi jotenkin kauniimpi, koska suurelta osaltaan se on nyt sellainen epämääräinen hiekkakenttälämpäre.

Vastaus:

Kenttää on tarkoitus rajata selkeämmäksi uusien nurmialueiden ja itäreunan uuden puukujanteen avulla.

Kysymys:

Milloin Kaisaniemenpuistosta saadaan pois siellä jo vuosia seisseet parakki/ väistötilat?

Vastaus:

Emme tiedä tarkkaa ajankohtaa siitä, milloin väistötilat poistuvat, koska puiston peruskorjauksen rakentamisaikataulu ei ole vielä tiedossa.

Kysymys:

Mihin Leikkipaikka Kaisaniemeä käyttävät tarhalaiset siirtyvät leikkipaikan remontin ajaksi? Miten uudessa leikkipaikassa otetaan huomioon - valaistus (nykyinen on syksyisin tosi pimeä) - veden ja jään(!) kertyminen puistoon?

Vastaus:

Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen rakentamisaikataulu ei ole vielä tiedossa, joten valitettavasti leikkipaikkaan liittyviin järjestelyihin ei vielä pystytä vastaamaan. Valaistus uusitaan koko puiston alueella ja kuivatusta pyritään parantamaan.

Kysymys:

Kaisaniemenpuiston suunnitelmissa muun muassa Kaisaniemen puistokuja on nyt esitetty muutettavaksi kokonaan pyöräkaistaksi. Jalankulkijoille reitit kulkisivat maastossa, ja kuten nykyisin nähdään, niitä ei kyetä pinnoittamattomina pitämään talvella auki.

Vastaus:

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Puiston jatkosuunnittelussa käymme vielä huolellisesti läpi jalankulun raittien rakenteiden parannustarpeet, pintamateriaalit ja talvikunnossapidettävät reitit.

Kysymys:

Onko huomioitu, että Bergbominkujaa ja Svante Olssonin puistokujaa pitkin jatkuu edelleen huomattava määrä pyöräliikennettä. Moni koululainen pelkää puistokujaa pitkin viuhuvia pyöräilijöitä. Entä miten estetään autoilla puiston läpiajo, jota nyt tapahtuu paljon?

Vastaus:

Suunnittelun lähtökohtina on aikaisemmin päätetty, ettei Svante Olssonin puistokujalle esitetä esimerkiksi sidottua päällystystä tai eroteltua pyörätietä ja jalkakäytävää, vaan väylä säilyy nykyisenlaisena leveänä kivituhkakäytävänä. Ratkaisu perustuu olemassaolevaan asemakaavaan ja ympäristöhistoriallisiin selvityksiin. Bergbominkujalta kohti puistokujaa kulkeva yhteys on vanhojen ja säästettävien puiden myötä sen verran kapea, ettei kulkumuotojen erottelu ole mahdollista. On totta, että vilkkaan pyöräliikenteen ja jalankulun kesken on kohteessa nykyisin haasteita, joita suunnitelmaratkaisulla ei suoraan voida parantaa. Autojen läpiajoa on mahdollista estää jatkosuunnittelussa määriteltävillä ajoesteillä.

Vaikka Svante Olssonin puistokujan pyöräliikenteenolosuhteisiin ei suunnitelmalla suoraan vaikuteta, paranee tilanne muutoin pyöräliikenteen yhteyksien kehittämisen myötä. Rakennettavan Kaisantunnelin suuaukolta pyöräliikenteen päävirtoja pyritään ohjaamaan Kaisaniemen puistokujan ja Kaisaniemenrannan kautta, joita kehitetään Itäbaanan reitiksi kohti uusittavaa Hakaniemen siltaa. Svante Olssonin puistokujan reitin houkuttelevuuteen suhteessa uuteen reittiin vaikuttaa jatkossa myös se, että Unioninkadun pyöräteitä suunnitellaan lähivuosina yksisuuntaistettavaksi, kun Unioninkadun yhteyttä kohti Hämeentietä kehitetään. Jatkossa pakollinen kadunylitys Liisankadun risteyksessä voi tehdä yhteydestä nykyistä vähemmän houkuttelevamman pohjoiseen kuljettaessa.

Myös Kaisaniemenkadun pyöräliikenteen yhteyden kehittäminen on esitetty pyöräliikenteen tavoiteverkossa. Uusi yhteys Kaivokadun suunnalta vähentäisi Svante Olssonin puistokujan merkitystä reitillisesti. Svante Olssonin puistokujan yhteys tulee kuitenkin säilymään jatkossakin merkittävänä yhteytenä etenkin Kruununhaan kuin myös Pitkänsillan suuntaan, joten pyöräliikenne on jatkossakin puistoyhteydellä sallittu.

Kysymys:

Kaisaniemenpuiston suunnitelmista puuttuu Svante Olssonin puistokujaa pitkin menevä pyöräliikenteen tavoiteverkossa oleva alueellinen pyörätie. Se tulee olemaan eniten käytetty pyöräreitti Kaisantunnelista Hakaniemen suuntaan, koska kiertäminen suunnitellun baanan kautta on turhan mutkainen.

Vastaus:

Katso edellisen kysymyksen vastaus. Svante Olssonin puistokuja tulee olemaan nykyisenlaisesti pyöräliikenteen yhteytenä jatkossakin.

Kysymys:

Kaisaniemenpuistossa baanan vieressä menevä kävelytie pitää päällystää asfaltilla, muuten suurin osa kävelijöistä kävelee pyörätien puolella.

Vastaus:

Puiston jatkosuunnittelussa käymme vielä huolellisesti läpi jalankulun raittien parannustarpeet ja pintamateriaalit.

Kysymys:

Kaisaniemenpuisto nopeusrajoitukseksi 15km/h. Lisätään valvontaa, niin saadaan vaaralliset pyörähurjastelijat kuriin. Puistossa voisi samalla pilotoida pyöräilijöiden nopeuden valvontakameroita.

Vastaus:

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Kaisaniemenpuiston kehitettävillä reiteillä erotellaan jalankulku pyöräliikenteestä selkeästi, jolloin jalankulkuun nähden aina nopeammin liikkuva pyöräliikenne ei aiheuta epämiellyttävyyttä jalankululle. Tämä on yleinen tavoite koko kaupungissa. Pyöräliikenne noudattaa samoja nopeusrajoituksia, kuin muu ajoneuvoliikenne. Mitattujen tietojen perusteella pyöräliikenteen keskinopeus kantakaupungissa on 15 km/h.

Kysymys:

Kaisaniemen kannaksella nykyinen pääväylä on varattu suunnitelmissa vain polkupyöräilijöille, kun jalankulkijat sijoitettaisiin rannan penkereelle, jossa kulkee nykyisin polku. Jos vertaa esimerkiksi Siltasaarenrantaan Ilmansuojelumuseon kohdalle, polkupyöräkaista kyetään tällaisessa menettelyssä pitämään talvella auki, muttei pinnaltaan monimuotoisempaa jalankulkuväylää. Kaisaniemenkannaksella kävisi väistämättä myös näin, ja se on kuitenkin yksi Helsingin kantakaupungin keskeisimmistä ulkoilureiteistä, joka muuttuisi näin talvella käyttökelvottomaksi / alttiiksi turhille konfrontaatioille. Turha uudistus, joka vain pilaa olemassa olevan.

Vastaus:

Suunnitelmaluonnoksessa Kaisaniemen kannakselle esitetty jalankulun raitti on leveydeltään 3,5 m ja se on mahdollista pitää myös talvisin auki.

Kysymys:

Miten varmistetaan sujuva pyöräreitti Pitkältä sillalta Kaisaniemen kautta (ratapihan ali) baanalle lännen suuntaan?

Miksi ajatellaan, että pyöräliikenne ei oikaisisi Kaisaniemen alueen läpi? Ja mistä pyöräliikenne Liisankadulta kulkee Rautatieasemalle?

Vastaus:

Kaisaniemenranta-kadusta ja sen jatkeena uusista kaksisuuntaisista pyöräteistä Kaisaniemenpuistossa muodostuu korkeatasoinen, sujuva ja houkutteleva pyöräily-yhteys Kaisaniemen puistoalueen läpi. Myös Svante Olssonin puistokuja tulee jatkossakin säilymään pyöräilyn yhteytenä kohti Kaisantunnelia ja Rautatieasemaa. Tarkemmin vastattu edellisten kysymysten vastauksessa.

Kysymys:

Kaisaniemen puistossa on paljon pieniä tarhalaisia. Kesäisin kuljetaan rattaila, potkulaudoilla ja pyörillä. Talvisin pulkalla, jos lunta on. Pyöräilijät ovat nyt jo erittäin vaarallisia. Miten käy, jos Svante Olsonista tulee työmatkaohjusten eli MAMITien kiitorata? Samainen väylä on myös syksyisin pimeä ja vaarallinen. Heijastimet eivät auta valottomien pyöräilijöiden kanssa.

Vastaus:

Svante Olssonin puistokujaan liittyen vastattu tarkemmin aiemmassa kysymyksessä.

Kysymys:

Jääkö mitään hitaille pyöräilijöille soveltuvia puistoreittejä kuten nyt hiekkatiet?

Vastaus:

Puistoraitteja tulee olemaan jatkossakin ja uudet/parannettavat pyöräliikenteen yhteydet suunnitellaan kaiken ikäisten ja kaiken kykyisten näkökulmasta. Väylät toteutetaan siten, että hitaammin liikkujat kulkevat oikeassa reunassa ja nopeammin liikkujille jää hyvin tilaa ohittaa vasemmalta.

Sähköpostilla saatiin 17 palautetta (palautteet on koostettu muistioon aihealueittain)**Yleistä palautetta**

- Suunnitelma näyttää oikein hienolta. Parannus nykytilaan on valtava.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

- Hienon näköistä! Mahtavaa, että Kasvitieteelliselle tulee uusi sisäänkäynti, Siltasaarta vastapäätä kiva ranta nykyisten veneenraatojen tilalle ja että pyöräily Linnunlaulun suuntaan selkeytyy. On jo aikakin, että Kaisaniemen puisto siistiytyy.
- Leikkipuiston uudistaminen on ehdottomasti positiivinen asia.
- Hienoa, että Kaisaniemenpuistolle ollaan vihdoinkin tekemässä jotain! Pääpiirteissään oikein hienolta näyttää!
- Yleisesti ottaen aivan mahtavia suunnitelmia! Asun Kruununhaassa ja lapseni ovat syksyllä kumpikin Kaisaniemen ala-asteella, joten tämä alue on meille hyvin tärkeä. Olen haaveillut jo pitkään, että huumepiikkien ja -kaupan paikan sijaan, se voisi muuttunut arvoisensa tilaan. Nämä suunnitelmat taatusti tekevät sitä!
- Olen asunut tässä puiston laidalla 20 vuotta, ja puiston kunnostusta on tosiaan odotettu saman verran. Näyttää oikein hyvältä!
- Kaisaniemen koulun vanhempainyhdistys tervehtii ilolla puiston vihdoinkin käynnistyvää korjausta! Suunnitelmassa on erityisen ilahduttavaa lasten huomioiminen monin tavoin.
- Pidän suunnitelman peruslähtökohtaa, että suurin liikennevirta ohjataan Kasvitieteellisen pohjoispuolelta, hyvänä. Svante Olssonin puistokujasta ja Siltasaarenkadusta olisi vaikea tehdä pääreitti keskustan suuntaan.
- Olemme odottaneet innolla Kaisaniemen puistosuunnitelmia. Asumme lasten kanssa Kruununhaassa ja koko kaupunginosasta ei löydy yksiäkään jalkapallomaaleja, joten toiveet Kaisaniemeä kohtaan ovat korkealla. Olisimme kovasti toivoneet hiekkakentälle tekonurmea ja puiston iltoja elävöittävää urheiluseuratoimintaa, mutta ymmärrämme, ettei se nyt ole suunnitelmissa.
- Luonnos VIO 6126/1 näyttää tosi kivalta. Estetempurata ja näköalatasanne ovat tervetulleita uudistuksia.
- City-WC on erittäin tervetullut.
- Ihanaa, että lippakioski säilytetään.
- Uusi, pyöreä leikkipaikka näyttää kivalta.

Pyöräily

Suuri osa palautteesta koski pyöräilyä. Pyöräilyn ratkaisuja kommentoitiin yhdessätoista palautteessa.

Palaute:

Useassa palautteessa ehdotettiin, että pyöräilyn reitti kulkisi Bergbominkujan, Svante Olssonin puistokujan ja niiden välisen viiston puistokäytävän kautta. Palautteissa mainittiin, että kyseinen reitti on merkitty kantakaupungin pyöräiliikenteen tavoiteverkostosuunnitelmaan pääreitteinä. Yhteyden pintamateriaalien sekä valaistuksen parantamista toivottiin. Bergbominkujan ja Svante Olssonin puistokujan välistä viistoa puistokäytävää toivottiin levennettäväksi ja sen kuivatusta parannettavaksi. Osassa palautteista toivottiin tälle reittiosuudelle eroteltuja pyöräilyn ja jalankulun väyliä. Yhdessä palautteessa toivottiin pysäköinnin poistamista Bergbominkujalta ja kadun muuttamista kävelykaduksi.

Monissa palautteissa oltiin sitä mieltä, että uudesta baanayhteydestä huolimatta paljon pyöräilyliikennettä tulee kulkemaan Svante Olssonin puistokujaa pitkin kohti Kruununhakaa.

Vastaus:

Svante Olssonin puistokuja on osa historiallista puistosuunnitelmaa, mikä on haluttu säilyttää lähtökohtana myös nykyisessä suunnitelmassa. Puistokujan historiallisen ilmeen säilymiseksi on päätetty, ettei sille esitetä esimerkiksi sidottua päällystettä tai eroteltua pyörätietä ja jalkakäytävää, vaan väylä säilyy nykyisenlaisena leveänä kivituhkakäytävänä. Bergbominkujalta kohti Svante Olssonin puistokujaa kulkeva puistokäytävä on vanhojen säästettävien puiden myötä sen verran kapea, ettei kulkumuotojen erottelu ole mahdollista. On totta, että vilkkaan pyöräiliikenteen ja jalankulun kesken kohteessa on haasteita, joita suunnitelmaratkaisulla ei suoraan voida parantaa.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Vaikka Svante Olssonin puistokujan tilanteeseen ei suunnitelmalla suoraan vaikuteta, paranee tilanne muutoin pyöräliikenteen yhteyksien kehittämisen myötä. Rakennettavan Kaisantunnelin suuaukolta pyöräliikenteen päävirtoja ohjataan kulkemaan Kaisaniemen puistokujan ja Kaisaniemenrannan kautta, joita kehitetään Itäbaanan reitiksi kohti uusittavaa Hakaniemen siltaa. Svante Olssonin puistokujan reitin houkuttelevuuteen suhteessa uuteen reittiin vaikuttaa myös se, että Unioninkadun pyörätiet tullaan yksisuuntaistamaan. Jatkossa pakollinen kadunylitys Liisankadun risteyksessä tekee yhteydestä nykyistä vähemmän houkuttelevan. Pitkän tähtäimen tavoitteena on kehittää myös Kaisaniemenkadun yhteyttä pyöräliikenteelle, jolloin Svante Olssonin puistokujan merkitys reitillisesti vähenisi entisestään. Yhteys tulee kuitenkin säilymään jatkossakin merkittävänä yhteytenä etenkin Kruununhaan suuntaan. Pyöräilyä ohjataan paikoin mahdollisesti myös opasteiden avulla.

Palaute:

Kahdessa palautteessa esitettiin muutoksia uuden baanan linjaukseen Kaisaniemenpuiston pohjoisosassa. Palautteissa baana ehdotettiin linjattavaksi suoraviivaisemmin Kaisaniemenkentän pohjoispuolelta liittymään Kaisaniemenrannan pyöräkatuun.

Vastaus:

Kaisaniemenkentän pohjoispuolisten pyöräreittien linjausvaihtoehtoja on käyty läpi edeltävissä suunnitteluvaiheissa. Baanan ja Kaisaniemen pyöräkadun välinen reitti päätettiin sijoittaa nykyisen kentän laitaan, sillä hieman pohjoisempi linjaus olisi vaatinut maaston ja nykyisen vanhan puuston merkittävää muokkausta. Reitin merkitystä pyöräilyn väylänä korostetaan ja sen pintamateriaaliksi valitaan asfaltti. Reitin pohjoispään liittyminen uuteen kääntöpaikkaan suunnitellaan mahdollisimman sujuvaksi pyöräilyä ajatellen.

Palaute:

Yhdessä palautteessa ehdotettiin Kaisaniemenrannan ja Unioninkadun risteyksen suunnitelman muuttamista niin, että Kaisaniemenrannan pyöräkadulta pyöräilijät tulisivat risteykseen pyöräkadun ajoradalla tai pyöräkaistalla ja jatkaisivat siitä yhdellä valovaiheella suoraan Pitkäsillan itäreunan pyörätielle. Palautteessa esitettiin, että risteysalue liitetään Kaisaniemenrannan katusuunnitelman suunnittelualueeseen.

Vastaus:

Katusuunnitelmaluonnoksessa Unioninkadun risteyksessä on esitetty liittyminen nykyisiin katuratkaisuihin. Myöhemmin Unioninkadulle tehdään yksisuuntaiset pyörätiet ja risteys suunnitellaan tämän hankkeen yhteydessä uudelleen.

Palaute:

Yhdessä palautteessa mainittiin, että Kaisantunnelin ja Kaisaniemen puistokujaa kulkevan baanan välinen kaarresäde on liian jyrkkä ja sitä kannattaisi loiventaa, jotta pyöräily ei ohjautu Bergbominkujalle.

Vastaus:

Suunnitelman mukainen Kaisantunnelin ja Kaisaniemen puistokujan baanareittien välinen kaarresäde on 5 metriä reitin keskilinjasta mitattuna. Reittien liittymäkohtaa tarkastellaan jatkosuunnittelussa ja kaarresädettä loivennetaan niin paljon kuin se on mahdollista. Pyöräilyn ohjautumista pohjoiseen edistetään myös muilla ratkaisuilla, esimerkiksi risteyskohtaan asennettavien reunakivien avulla.

Palaute:

Pyöräilyn ja jalankulun väliset vaaratilanteet tuotiin esiin kolmessa palautteessa. Yhdessä palautteessa mainittiin, että koulussa tehdyn kyselyn mukaan Kaisaniemen ala-asteen oppilaat kokevat koulutiensä vaarallisimmaksi paikaksi Kaisaniemenpuiston puistokäytävät, joilla aikuiset pyöräilevät ohi kovaa vauhtia. Palautteessa toivottiin, että ilmiötä hillitään suunnitteluratkaisuin. Yhdessä palautteessa mainittiin, että Bergbominkujan ja Svante Olssonin puistokujan välinen puistokäytävä on ahdas ja eri liikennemuotojen välillä tapahtuu paljon läheltä piti -tilanteita. Yhdessä palautteessa toivottiin, että pyöräilijöiden ja sähköpotkulautailijöiden nopeutta pystyttäisiin rajoittamaan Svante Olssonin puistokujalla.

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa luodaan nykyistä paremmin jalankulusta eroteltuja pyöräreittejä sekä ohjataan pyöräilyä selkeämmin niille varatuille väylille.

Puistoreitit ja oleskelu**Palaute:**

Yhdessä palautteessa toivottiin, että Kaisaniemen puistokujan baanana ja rata-alueen välissä kulkeva puistokäytävä säilyy asfalttipintaisena. Myös muiden nykyisin asfaltoitujen sekä lisäksi kaikkien ympäri vuoden käytössä olevien puistokäytävien toivottiin olevan asfalttipintaisia.

Vastaus:

Saadun palautteen perusteella suunnitteluryhmässä tarkasteltiin puistokäytävien pintamateriaaleja vielä uudestaan ja päädyttiin säilyttämään Kaisaniemen puistokujan vieressä kulkeva jalankulun käytävä asfalttipintaisena. Kaisaniemenkannaksella uusi jalankulun reitti muutetaan suunnitelmaan asfalttipäällysteiseksi. Kaisaniemenpuisto on Helsingin vanhin julkinen puisto, minkä vuoksi reittien pintamateriaalit on yhteensovitettava harkitusti historialliseen puistoympäristöön. Puiston historiallisen luonteen vuoksi kaikkia reittejä ei voida asfaltoida. Reittien laatua ja käytettävyyttä voidaan parantaa asfalttoinnin lisäksi rakenteiden sekä pinnantasausten parantamisella. Puistokäytävien jyrkimmissä kohdissa materiaaliksi on suunniteltu sidottua kivituhkaa.

Palaute:

Yhdessä palautteessa toivottiin vaihtelevuutta rantojen kävelyreitteihin ja reitin varrella oleviin oleskelupaikkoihin. Kaisaniemenkannaksen kävelyreitillä ehdotettiin esimerkiksi nykyisten puiden säilyttämistä ja reitin polveilua säilyvien puiden välissä. Lisäksi rantavyöhykkeeseen haluttiin vaihtelevuutta vihersaarekkeilla ja rantaviivan muodon muokkaamisella. Kaisaniemenrannan rantapromenadilla ehdotettiin oleskelulaiturin rytmittämistä lyhyempiin jaksoihin, lisäksi toivottiin portaita vedenrajaan, venelaituria, taidetta ja rantaan tehtävää levikettä, jossa on kaiteet ja penkit.

Vastaus:

Kaisaniemenkannas on osa uutta baanayhteyttä. Kannaksen poikkileikkauksen mitoitus on raittien, istutuskaistan ja rantaluiskan vakavuuden yhteensovittamisen tulosta. Baanareitin leveys on 3,5 m, vilkkaan jalankulun jalkakäytävä on myös 3,5 m leveä ja uusi istutuskaista on 2,5 m leveä. Kannaksen mitoituksen muuttaminen leveämmäksi on vaikeaa, koska rantaluiskan leventäminen vesialueen suuntaan on erittäin kallista ja haastavaa toteuttaa. Siksi rantaviiva on suunniteltu suoraksi, eikä polveilevan jalankulun väylää nähdä toteutuskelpoisena ajatuksena. Jyrkkään rantapenkereeseen on myös haastavaa lisätä vihersaarekkeita, sillä kasvualustojen huuhtoutuminen mereen on erittäin todennäköistä. Istutuskaistalle on esitetty uusi puurivi ja uudet pensaat. Kaisaniemenkannaksen muutoksien takia nykyistä puuriviä ei pystytä säilyttämään. Uusille puille ja pensaille saadaan muutosten myötä tehtyä nykyistä paremmat kasvualustat ja näin varmistetaan niille hyvät kasvuedellytykset tulevaisuudessa.

Kaisaniemenrannan rantapromenadin yksityiskohdat tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Nykyinen veneenlaskuluiska säilyy. Korotettavalta ja kunnostettavalta rantamuurilta veteen ei ole suunniteltu portaita, koska ne eivät kuulu muurin ilmeeseen. Muurin historiallinen linjaus säilytetään ja sen takia siihen ei ole perusteltua tehdä esim. levikkeitä. Oleskelulaiturin lisäksi rantapromenadia reunustaa paasikivimuuri, joka toimii myös penkinä. Rantapromenadi on haluttu pitää ilmeeltään yksinkertaisena muutaman selkeän oleskeluaiheen avulla. Kaisaniemen- ja Eläintarhanlahden rantamuurit ja -alueet ovat muuallakin eleettömiä ja yksinkertaisia. Oleskelun lisäksi Kaisaniemenrannan rantapromenadille on suunniteltu ulkokuntoilupistettä.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Samaan aikaan puistosuunnittelun kanssa on käynnissä Kaisaniemenrannan rantamuurin peruskorjauksen suunnittelu. Em. suunnittelun yhteydessä huomioidaan venelaiturien kiinnittämismahdollisuudet.

Palaute:

Yhdessä palautteessa tiedusteltiin, miksi suunnitelmasta puuttuvat varautumiset Kaisaniemenpuiston ja Siltasaaren väliseen kävelysiltaan sekä Kaisaniemenpuistosta Töölönlahden puistoon radan yli tehtävään siltaan.

Vastaus:

Keuyen liikenteen sillasta Siltasaaresta Kaisaniemeen on tullut asukkaalta aloite vuonna 2017 ja valtuustoaloite vuonna 2019. Apulaispormestari Anni Sinnemäki on vastannut aloitteeseen 9.5.2018. Tiivistäen vastauksessa todetaan, että vaikka sillalla olisi myös positiivisia vaikutuksia, tekevät sillan vaatima korkeus, visuaalinen hallitsevuus kulttuurihistoriallisessa ympäristössä ja näistä muodostuvat korkeat kustannukset toteutuksesta hyvin haastavan. Kaupunkiympäristötoimialan asiantuntijaryhmä katsoo, että sillasta ei saada niin paljon hyötyä, että se kattaisi kaupunkikuvalliset menetykset ja sillan investoinnit.

Vastaus löytyy kokonaisuudessaan täältä (dokumentin s.10-14):

<https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/b6/b61b8aa2a7c2c26a8eb48bdd3048795a5a877378.pdf>

Kaupunkiympäristölautakunnan 5.3.2019 päätöksen mukaisesti Kaisaniemen puiston peruskorjauksen lisäksi alueella tulee selvittää mahdollisuudet rakentaa kaunis, ympäristöön sopiva kävelysilta Kaisaniemenrannasta Siltasaaren. Selvitystyötä ei ole vielä käynnistetty. Selvitystyö etenee omana erillisenä hankkeena.

Radan ylittävästä sillasta Töölönlahdenpuistosta Kaisaniemenpuistoon ei tällä hetkellä ole käynnissä selvityksiä tai suunnittelua.

Kadut ja pysäköinti**Palaute:**

Yhdessä palautteessa mainittiin, että lähialueen asukkaiden asukaspysäköintipaikoista on nykyisin pulaa mm. puiston ympäristön rakennustyömaiden sekä muun pysäköinnin vuoksi ja että puistosuunnitelman myötä asukaspysäköintipaikat tulevat entisestään vähenemään. Tärkeitä pysäköintipaikkoja ovat palautteen mukaan Paciuksen patsaan pysäköintipaikka sekä Kaisaniemenrannan kadunvarsipysäköinti. Palautteen antaja tiedustelee, miten menetetyt asukaspysäköintipaikat aiotaan korvata. Palautteessa toivottiin, että Läntisen Teatterikujan länsilaita avataan pysäköinnille.

Vastaus:

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti katualuetta poistuu moottoriajoneuvoliikenteen käytöstä Kaisaniemen puistokujalla ja Kaisaniemenrannan luoteisosassa ja sitä kautta myös kadun varresta poistuu pysäköintipaikkoja. Pysäköintipaikat, jotka ovat asemakaavan mukaan mahdollista säilyttää, on säilytetty. Ei ole todennäköistä, että alueelta löytyisi korvaavia paikkoja poistuvien tilalle. Kadunvarsipysäköinti Kaisaniemenrannassa kasvitieteellisen puutarhan pohjoispuolella säilyy myös jatkossa. Puiston eteläpuolella kadunvarsipaikkoja on jo nykyisin niin paljon, kuin mahdollista. Nykyisiä pysäköintipaikkoja ei ole merkitty asukaspysäköintipaikoiksi, vaan asiointi- ja yöpysäköintiin.

Leikkipaikat**Palaute:**

Yhdessä palautteessa pidettiin leikkipaikalle sopivampana paikkana puiston itäosaan siirrettyjen tenniskenttien länsipuolta sen suojaisuuden ja paremman saavutettavuuden vuoksi. Puistosuunnitelmaluonnoksen mukaista leikkipaikan sijaintia pidettiin tuulisena.

Vastaus:

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Vuonna 2008 hyväksytyn asemakaavan mukaisia ratkaisuja on jouduttu tulkitsemaan nykypäivän vaatimusten mukaisiksi. Esimerkiksi leikkipaikkojen melu- ja ilmansaasteolosuhteisiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Tämän vuoksi leikkipaikka on sijoitettu kauemmaksi vilkkaista liikennealueista, altaan pohjoispuolelle. Tässä paikassa leikkipaikka on saavutettavissa hyvin Kruununhaan suunnan lisäksi myös etelän ja lännen suunnasta. Asemakaava on toiminut ohjaavana lähtökohtana leikkipaikan muodolle, joka noudattaa asemakaavassa esitettyä ympyräaihetta.

Palaute:

Kahdessa palautteessa pyydettiin huomioimaan eri ikäiset lapset leikki- ja liikuntavälineiden valinnassa.

Vastaus:

Leikki- ja toimintavälineiden mallit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Altaan pohjoispuolella oleva leikkipaikka suunnataan vahvemmin nuoremmille lapsille ja Kaisaniemen ala-asteen koulun viereinen leikkipaikka suunnitellaan kouluikäisille lapsille soveltuvaksi. Myös muualle puistoon on suunniteltu toimintoja lapsille ja nuorille, kuten estetempurata, peliarena ja koripallotelineet sekä skeitattavat rakenteet Kaisaniemenkentän pohjoispuolella olevalla aukiolla.

Palaute:

Yhdessä palautteessa toiveena oli Kaisaniemenpuiston leikkipaikan aitaaminen sekä turvallisen kulun varmistaminen Mikonkadulta leikkipaikalle.

Yhdessä palautteessa huomautettiin, että leikkipaikan ympärille suunniteltu aita eristää leikin omaksi rajatuksi huoneeksi sekä sulkee lapsilta pois näkymät puistoon.

Vastaus:

Kaisaniemenpuiston leikkipaikan ympärille on suunniteltu noin 120 cm korkea aita, jossa on kaksi sisäänkäyntiporttia. Kulku Mikonkadulta leikkipaikalle tapahtuu puistokäytäviä pitkin eikä reitti risteä pyöräilyn reittien tai ajoneuvoliikenteen kanssa.

Leikkipaikkaa käyttävät alle kouluikäiset lapset ja myös päiväkodit, jolloin leikkipaikka on aidattava. Aidan viereen on suunniteltu leikattava pensasaita, jonka avulla saavutetaan vihreä vaikutelma ja joka toimii avoimen kentän päädyssä sijaitsevan leikkipaikan tuulensuojana. Pensasaita on myös uusi suojapaikka puiston linnustolle. Leikkipaikka on suunniteltu omaksi suojaisaksi tilakseen myös siksi, että sitä voidaan käyttää myös puistossa järjestettävien tapahtumien aikana.

Palaute:

Yhdessä palautteessa kerrottiin Kaisaniemenpuiston leikkipaikan nykyisistä ongelmista ja nykytilanteeseen toivottiin parannusta uuden leikkipaikan suunnittelussa. Palautteen mukaan nykyinen leikkipaikka on pimeä, porttia ei saa talvisin kunnolla kiinni, leikkipaikan pinta jäätyy talvisin ja on liukas, vesi lammikoituu leikkipaikalle ja leikkipaikan katoksessa on esiintynyt häiriökäyttäytymistä, roskaamista ja sieltä löytyy käytettyjä huumeneuloja.

Vastaus:

Leikkipaikka kunnostetaan kokonaan ja kunnostuksen suunnittelussa pyritään poistamaan kaikki palautteessa mainitut epäkohdat. Leikkipaikan valaistus, pinnantasaus ja kuivatus suunnitellaan kokonaan uudelleen. Portit ja niiden huolto suunnitellaan siten, että ne ovat toimivia myös talvisin. Leikkipaikan välineet valitaan jatkosuunnittelussa niin, etteivät ne houkuttele leikkipaikkaan kuulumattomaan oleskeluun. Huumeneuloille tarkoitettujen roska-astioiden asentamisen tarvetta puistoon tutkitaan jatkosuunnittelussa, ks. kohta "Turvallisuus".

Palaute:

Yhdessä palautteessa ehdotettiin, että kaupungin työntekijöillä olisi oma lukittava WC päiväkotien käyttöön leikkipaikan yhteydessä. Päiväkodin ulkoileville lapsille WC on tärkeä.

Vastaus:

Puistoon, lähelle leikkipaikkaa on esitetty maksuton, esteetön ja kaikille avoin yleisö-WC-varaus.

Palaute:

Yhdessä palautteessa toivottiin, että Kaisaniemen ala-asteen oppilaat saisivat osallistua koulun viereisen leikkipaikan suunnitteluun.

Vastaus:

Ideota leikkipaikasta voi lähettää suunnittelijoille sähköpostitse (kaija.laine(a)hel.fi ja tiina.perala(a)nakyma.com). Ideat käydään läpi suunnitteluryhmässä ja huomioidaan mahdollisuuksien mukaan jatkosuunnittelussa.

Liikuntatoiminnot**Palaute:**

Liikuntatoimintojen suunnitteluun toivottiin panostettavan. Kaisaniemenpuistoon sijoitettavien liikuntatoimintojen kerrottiin palvelevan lähialueista esimerkiksi Kruununhakaa, josta vastaavat palvelut puuttuvat. Liikuntatoimintojen toivottiin myös lisäävän positiivista puiston käyttöä varsinkin ilta-aikaan.

Kaisaniemenpuiston itäosaan suunniteltua monitoimikenttää pidettiin hyvänä ratkaisuna. Monitoimikentän toivottiin olevan tarpeeksi iso ja materiaaleiltaan sopiva jalkapallon pelaamiseen. Jalkapallokentän lisäksi toivottiin juoksuratoja ja pituushyppylaatikkoa. Pingistä pidettiin yhdessä palautteessa hankalana ratkaisuna Kaisaniemenpuistoon tuulisen ilmaston vuoksi. Puistoon toivottiin aikuisille tarkoitettua kuntoilupistettä.

Vastaus:

Suunnittelun yhtenä tavoitteena on ollut parantaa ja kehittää puiston toiminnallisia palveluita. Puistosuunnitelmaluonnoksessa esitetyt toiminnot tarkennetaan jatkosuunnittelussa saatujen palautteiden pohjalta. Aikuisille suunnattu kuntoilupaiikka on esitetty Kaisaniemenrantaan. Estetempuradalle alustavasti suunnitellut välineet ovat sellaisia, että ne soveltuvat myös aikuisten käyttöön. Kaisaniemenpuisto ei ole liikuntapuisto, joten varsinaisia liikuntapuiston palveluita ei sinne voida osoittaa, (esim. yleisurheilutoiminnot). Kaisaniemenkenttä säilyy hiekkapintaisena ja sitä on tarkoitus jäädyttää talvisin, jos säät sen mahdollistavat. Kenttä toimii tulevaisuudessa yhä enemmän myös tapahtumien pitopaikkana ja suunnittelun yhtenä tärkeänä lähtökohtana on ollut tapahtuma-aikaisen toimivuuden parantaminen.

Palaute:

Kaisaniemenkentän pohjoispuolella olevan skeittipaikan toivottiin säilyvän suosittuna keskusta-alueen matalan kynnyksen harjoituspaikkana. Skeittiramppi haluttaisiin kunnostaa materiaaleiltaan paremmin puistoon sopivaksi. Lisäksi ehdotettiin skeittauksen mahdollistavia kivipaasia Kaisaniemenkentän pohjoispuolella olevan aukion reunoille. Myös toisessa palautteessa toivottiin, että puistossa voisi skeitata.

Vastaus:

Kaisaniemenkentän pohjoispuolen puistoaukion alueen suunnitelmia päivitetään niin, että skeittaus aukiolla on mahdollista. Aukion pintamateriaaliksi muutetaan asfaltti ja sen reunat rajataan nurmialueesta luonnonkivikaistalla. Aukion reunoille asennetaan kivipaadet. Kaisaniemenkentällä on tulevaisuudessa yhä enemmän tapahtumia ja puistoaukio toimii tapahtumien tukialueena. Tämän takia aukiolle ei voida esittää kiinteitä rakenteita, kuten esimerkiksi skeittiramppia.

Palaute:

Koripallokoreja toivottiin kahdessa palautteessa. Molemmissa palautteissa oltiin sitä mieltä, että koripallolle ei välttämättä tarvitse varata täysin omaa tilaa, vaan koriskenttää voitaisiin mahdollisesti käyttää myös muihin lajeihin, esim. skeittaukseen.

Vastaus:

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Koripallokori on esitetty puistoaukiolle Kaisaniemenkentän pohjoispuolelle. Koripallokoreja on mahdollista sisällyttää myös Svante Olssonin puistokujan pohjoispuolelle suunnitellun monitoimikentän varusteisiin, tätä tutkitaan jatkosuunnittelussa.

Palaute:

Yhdessä palautteessa kysyttiin, säilyykö Kaisaniemenpuiston suosittu pulkkamäki näköalatasanteen kunnostuksesta huolimatta.

Vastaus:

Näköalatasanteen lähiympäristö säilyy lähes nykytilassaan. Tasanteen kalusteet ja varusteet uusitaan ja sen pintamateriaali kunnostetaan. Pulkkamäkeä ei suunnitelmassa esitetä. Mäen laskeminen puistossa tapahtuu omalla vastuulla.

Palaute:

Yhdessä palautteessa toivottiin tenniskenttien poistamista puistosta. Palautteen mukaan tenniskenttiä käytetään vähän ja ne vievät paljon tilaa muilta puiston toiminnoilta.

Vastaus:

Tenniskenttätoiminnalla on pitkä historia Kaisaniemenpuistossa ja kaupunki on halunnut säilyttää mahdollisuuden toiminnan jatkumiselle puistossa. Tenniskenttälueen varaus on esitetty puiston itäreunaan alueelle, jonne keskittyy myös muita liikunnallisia toimintoja.

Palaute:

Kaisaniemenpuistoon uusien tenniskenttien viereen ehdotettiin yrittäjävetoista, noin 1200 neliömetrin kokoista minigolfkenttä ja siihen liittyvä huoltorakennusta.

Vastaus:

Kaupunki on halunnut säilyttää tenniskenttäpalveluvarauksen Kaisaniemenpuistossa. Tenniskenttätoiminnalla on siellä pitkä historia. Lisäksi puistossa halutaan tarjota kaikille avoimia ja eri-ikäiset huomioivia liikunta- ja leikkipalveluita, kuten esim. monitoimiareena ja estetempurata. Minigolfkentälle ja sen vaatimalle huoltorakennukselle ei Kaisaniemenpuistosta löydy riittävästi tilaa.

Kasvitieteellisen puutarhan uusi sisäänkäynti**Palaute:**

Yhdessä palautteessa tiedusteltiin, säilyykö kasvitieteellisen puutarhan nykyinen pohjoinen sisäänkäynti, vaikka eteläpuolelle avataan uusi sisäänkäynti.

Vastaus:

Kasvitieteellisen puutarhan nykyinen Kaisaniemenranta-kadulle avautuva sisäänkäynti säilyy myös uuden sisäänkäynnin rakentamisen jälkeen.

Palaute:

Uuden sisäänkäynnin aidan ja portin sijainnissa toivottiin huomioitavan asemakaavaan merkitty uloke muuten suorassa aitalinjassa. Tila on tarkoitettu aiemmin tehdyissä puutarhan suunnitelmassa sisään tulon eteiseksi ja ryhmien kokoontumispaikaksi. Palautteessa muistutettiin, että suuret vierailijaryhmät tulisi huomioida mitoittamalla puiston puolelle suunniteltu sisään tuloaihe tarpeeksi väljästi. Sisääntuloaiheen ei haluttu olevan liian varjainen. Altaan eteläpuolelta Svante Olssonin puistokujalle johtava viisto puistokäytävä mainittiin merkittäväksi yhteydeksi kasvitieteellisen puutarhan eteläiselle sisäänkäynnille saavuttaessa. Tämän käytävän, Svante Olssonin puistokujan sekä uuden sisäänkäynnin käytävien risteyskohtia toivottiin muotoiltavaksi uudelleen.

Vastaus:

Suunnitelmaa muutetaan niin, että puiston ja kasvitieteellisen puutarhan välinen aita noudattaa asemakaavan mukaista linjaa.

Puiston puolella sisäänkäynti on mitoitettu väljästi niin, että alueelle mahtuu myös isompia vierailijaryhmiä. Sisääntuloaiheen keskikäytävä on suunnitelmassa kahdeksan metriä leveä. Sisääntuloon on suunniteltu useampia istumapaikkoja, joita niin kasvitieteellisessä puutarhassa vierailevat ryhmät kuin muut puiston käyttäjät voivat hyödyntää kokoontumiseen ja oleskeluun. Sisääntulon reunoille suunniteltujen istutusalueiden lomassa kulkevat käytävät on mitoitettu pääkäytävää selvästi kapeammiksi rauhallisen tunnelman saavuttamiseksi. Sisääntuloalueen kasvillisuuden lajit, määrät ja korkeudet tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Suunnittelu tehdään yhteistyössä kasvitieteellisen puutarhan kanssa. Istutusten suunnittelussa otetaan huomioon kasvitieteellisen puutarhan kokoelmat. Sisäänkäynnin yhteyteen ei tehdä kokoelmakasveja haitallisesti varjostavia istutuksia. Tavoitteena on, että kasvitieteellisen puutarhan Palmuhuoneen ja puiston välistä näkymäakselia ei katkaista istutuksilla.

Puiston ydinalue ja allas

Palaute:

Yhdessä palautteessa toivottiin altaan aiemmissa suunnitteluvaiheissa esitettyjen sosiaalisten ja esteettisten tavoitteiden sekä asemakaavan huomioimista altaan kunnostuksen suunnittelussa. Altaan eteläpuolen järjestelyjä ja visuaalista ilmettä toivottiin tutkittavaksi tarkemmin.

Vastaus:

Kaupunkiympäristölautakunnan 5.3.2019 tekemän päätöksen mukaisesti allas kunnostetaan ja sen historiallinen muoto säilytetään. Altaan rakennetekninen suunnittelu toteutetaan omana hankkeena tiiviissä yhteistyössä puiston suunnittelun kanssa. Tässä yhteydessä tutkitaan altaan vedenpinnan korkeustason noston toteuttamiskelpoisuus.

Tavoitteena on vesiaiheen korostaminen puistokokonaisuudessa ja mahdollistaa veden ääreen pääsy.

Palaute:

Yhdessä palautteessa tiedusteltiin, miten vesiallas aiotaan kunnostaa ja palautetaanko altaaseen suihkulähde.

Vastaus:

Altaan kunnostuksen suunnittelu, ks. edellinen vastaus. Suihkulähteen osalta suunnittelu on vielä kesken. Saatu palaute huomioidaan jatkosuunnittelussa, kun suihkulähteen toteutuskelpoisuutta arvioidaan.

Palaute:

Yhden palautteen mukaan säveltäjä Fredrik Paciuksen rintakuvan siirrolle kivetylle aukiolle osaksi altaan suurta uusbarokkisommitelmaa ei ole kulttuurihistoriallista tai esteettistä perustetta.

Vastaus:

Puiston ydinalueen kokonaisuudessa patsaan siirto on koettu perustelluksi tasapainoisen kokonaissommitelman saavuttamiseksi. Kaupunginmuseon mielipidettä patsaan siirrosta on tiedusteltu, museo ei nähnyt sille esteitä.

Kasvillisuus

Palaute:

Yhdessä palautteessa puiston länsireunan käsittelyyn toivottiin vahvempaa otetta puiston aikaisemmissa suunnitteluvaiheissa esitettyyn tapaan sekä länsireunan muuttamista edustavammaksi puiston julkisivuksi. Länsireunan kunnossapidon tasoa haluttiin nostaa.

Vastaus:

Suunnitelmaluonnoksessa puiston länsireunassa on säilytetty pääpiirteissään nykyisenkaltainen ja yksinkertainen puistomainen ilme. Tavoitteena on mahdollisimman monen nykyisen puistopuun säilyttäminen. Suositun kävelyreitit ja tulevan baanareitin varrelle on esitetty

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

pensas- ja köynnösistutuksia, joiden lajit ja sommittelu tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Istutukset tuovat silmäniloa ohikulkijoille ja toimivat suojapaikkoina linnuille. Uusia näyttäviä ja edustavia istutusalueita on keskitetty harkitusti kasvitieteellisen puutarhan uuden sisääntulon ympäristöön sekä puiston pohjoiseen sisääntuloon, kolmion muotoiseen puistiksoon. Puistikon istutukset tulevat näkymään hyvin junamatkustajille, jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Palaute:

Kaisaniemenkannakselle toivottiin luonnonmukaisempaa rantavyöhykettä ja vihersaarekkeiden lisäämistä kivettyjen ranta-alueiden lomaan. Kannaksen nykyisistä puista osa haluttiin säilyttää.

Vastaus:

Kaisaniemenkannas on osa uutta baanayhteyttä. Kannaksen poikkileikkauksen mitoitus on raittien, istutuskaiden ja rantaluiskan vakavuuden yhteensovittamisen tulosta. Baanareitin leveys on 3,5 m, vilkkaan jalankulun jalkakäytävä on myös 3,5 m leveä ja uusi istutuskaita on 2,5 m leveä. Kannaksen mitoituksen muuttaminen leveämmäksi on vaikeaa, koska rantaluiskan leventäminen vesialueen suuntaan on erittäin kallista ja haastavaa toteuttaa. Siksi rantaviiva on suunniteltu suoraksi, eikä polveilevan jalankulun väylää nähdä toteutuskelpoisena ajatuksena. Jyrkkään rantapenkereeseen on myös haastavaa lisätä vihersaarekkeita, sillä kasvualustojen huuhtoutuminen mereen on erittäin todennäköistä.

Istutuskaidalle on esitetty uusi puurivi ja uudet pensaat. Kaisaniemenkannaksen muutoksien takia nykyistä puuriviä ei pystytä säilyttämään. Uusille puille ja pensaille saadaan muutosten myötä tehtyä nykyistä paremmat kasvualustat ja näin varmistetaan niille hyvät kasvuedellytykset tulevaisuudessa.

Ympäristö ja luonto**Palaute:**

Yhden palautteen mukaan suunnittelussa ei ole huomioitu ympäristönäkökohtia.

Vastaus:

Puistosuunnitelmaluonnoksessa on yhteensovitettu ympäristönäkökohtia, arvokkaan historiallisen kaupunkipuiston käyttötavoitteita ja turvallisuuteen liittyviä näkökohtia. Suunnitelmaluonnoksen yksi tärkeimmistä tavoitteista on säilyttää mahdollisimman paljon vanhaa puustoa. Linnuston elinolosuhteita pyritään säilyttämään ja tekemään niihin parannuksia siinä laajuudessa, kuin on puistosuunnittelun puitteissa mahdollista (ks. seuraava vastaus). Kaisaniemen puistoaluekokonaisuuteen liittyy oleellisena osana kasvitieteellisen puutarhan alue, jossa on kaupunkiympäristöön nähden poikkeuksellisen runsas lajiversiteetti. Tämä hyödyttää myös Kaisaniemenpuiston linnustoa ja elämistöä.

Palaute:

Yhdessä palautteessa otettiin kantaa kaupunkilintujen elinolosuhteiden parantamiseen suunnitelmaluonnoksen puistoalueilla.

Palautteessa ilmaistiin huoli lintujen pesäpaikkojen vähenemisestä puistossa ja sen lähikiinteistöissä. Palautteessa ehdotettiin, että pääskyille ja varpusille suunniteltaisiin uusia pesäpaikkoja puiston kunnostuksessa. Korvaaville pesäpaikoille olisi tarve jo ennen varsinaista puiston kunnostustyön aloittamista. Varpusille ehdotettiin pesäpönttöjä ja pääskysille pesätornia. Pesäpaikkoja olisi palautteen mukaan tärkeää sijoittaa myös rakennuksiin.

Pesäpaikkoja toivottiin myös lähialueille: Rautatienrille, Vilhonkadun ja Vuorikadun risteykseen, Tokoinrannan länsipäähän ja Siltavuorenrannan länsipäähän

Palautteessa toivottiin myös linnuille soveltuvien pensasalueiden säilyttämistä ja lisäämistä puistossa. Palautteessa pyydettiin kiinnittämään huomiota siihen, että pensaiden määrä on riittävä myös rakentamisen aikana, ts. poistettujen/poistettavien pensaiden tilalle tulisi istuttaa uusia jo peruskorjauksen alkuvaiheessa. Nykyisiä pensasalueita haluttiin säilyttää erityisesti ranta-alueilla. Uusien pensasalueiden toivottiin olevan tarpeeksi laajoja, korkeita, tiheitä ja suojaisia.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Linnuille haluttiin turvata pääsy veden äärelle Kaisaniemenkannaksen ranta-alueella sekä ydinalueen altaan luona. Altaasta on oltava pois pääsy vesilintujen poikasille. Lisäksi linnuille haluttiin säilyttää oleskelupaikkoja Kaisaniemenkannaksen rannassa, ja suunnitelmaluonnoksessa esitettyä kivettyä rantaluiskaa pidettiin tätä silmällä pitäen hankalana. Rantaluiskaan toivottiin lintuja varten luonnonmukaisempia osuuksia sekä tasanteita.

Lintujen turvallisuutta vaarantavista asioista oli tehty huomioita: Kasvitieteellisen puutarhan hiljattain uusitun aidan terävät särmät ovat vaaralliset linnuille, eivätkä linnut mahdu kulkemaan aidan tiheiden pystypinnojen läpi. Raitio- ja linja-autopysäkkien läpinäkyviin lasipintoihin ehdotettiin turvakuviointia. Vesilintujen talvehtimiseen käyttämille vesialueille toivottiin kalastuskieltoa. Junaradan kaapeleita esitettiin muokattavaksi linnuille helpommin havaittaviksi. Onttojen pystyputkien päät toivottiin tukittaviksi. Varsapuistikon vajeriaidat ovat linnuille vaaralliset.

Vastaus:

Palautteessa esiin tuotu ajatus puistoon sijoitettavasta pesätornista otetaan mielellään vastaan ja pesätorni lisätään puistosuunnitelmaan sekä tarkempaan toteutussuunnitelmaan. Muita pesäpaikkoja, esim. pönttöjä lisätään kaupungin hallinnassa oleville alueille, joita ei ole vuokrattu ulkopuolisille. Viheralueen linnunpönttöihin liittyy vaatimuksia sekä estetiikan että kunnossapidon osalta. Linnunpöntöillä on tärkeää olla "isäntä" eli taho, joka huolehtii niistä myös niiden ripustuksen jälkeen, mm. siitä, etteivät pöntöt myöhemmin kurista puita. Ympäroiviin rakennuksiin tai muualle kuin suunnittelualueelle ei pesäpaikkoja voida tämän suunnitelman puitteissa esittää. Muut palautteessa mainitut, suunnittelualueen ulkopuolisia alueita koskevat ehdotukset on välitetty kaupungin ympäristöpalvelujen tietoon.

Puiston pohjoisen sisääntuloaiheen sekä kasvitieteellisen puutarhan eduspuutarhan uudet monimuotoiset istutukset parantavat puiston linnuston elinolosuhteita. Molemmille alueille on suunniteltu runsaasti uusia pensasalueita. Uutta lajistoa valittaessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan se, että pensaslajit tarjoavat linnuille sekä ruokaa että suojaa. Varpusille riittävät myös matalat pensaat.

Pensaiden ajoittainen tai säännöllinen leikkaus on normaalia puistonhoitoa. Se lisää myös niiden tiheyttä ja siten käyttökelpoisuutta suojana. Yksittäisellä pensaalla ei kasvillisuudeltaan näin monipuolisessa ympäristössä ole sellaista erityismerkitystä linnuille, että se tästä syystä olisi säästettävä. Varpuset hyödyntävät myös matalaksi leikattuja pensaita.

Joitakin palautteessa ehdotettuja elementtejä voidaan viedä Kaisaniemenkannaksen jatkosuunnitteluun. Alueen luonne tulee kuitenkin muuttumaan rakennetummaksi. Lintujen mahdollisuudet ottaa hiekka- ja vesikylpyjä ovat laajemmalla ympäröivällä alueella poikkeuksellisen hyvät ottaen huomioon alueen keskeinen sijainti kantakaupungissa.

Altaan tarkemmassa suunnittelussa huolehditaan siitä, että altaaseen mahdollisesti eksyvät lentokyvottomät linnunpoikaset tai muut pienet eläimet pääsevät ylös nurkkiin tehtävistä pienistä luiskista.

Ympäristöpalvelujen näkemyksen mukaan kasvitieteellisen puutarhan aidan alareuna ei ole linnuille vaarallinen, mutta mahdolliset päinvastaiset havainnot otetaan tietysti vastaan. Sama koskee Varsapuistikon kaapelialtoja.

Uusien rakennusten lasitukset, varikkoalue, julkisen liikenteen pysäkit, junaradan kaapelit ja liikennemerkit ovat suunnittelualueen ulkopuolella, eikä niiden turvallisuutta linnuille voida puistosuunnittelun keinoin parantaa. Sama koskee kalastuksen rajoittamista Kaisaniemenlahdella ja Eläintarhanlahdella.

Valaistus

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc**Palaute:**

Valaistukseen otettiin kantaa kolmessa palautteessa. Yhdessä palautteessa puiston valaistuksen uusimista pidettiin hyvänä asiana. Toisessa toivottiin valosaasteen minimoimista ja sitä, ettei lintujen ja lepakoiden pesäpaikkoja tai kasvillisuutta valaistaisi. Lisäksi palautteessa kerrottiin, että Ravintola Kaisaniemessä on tällä hetkellä tarpeettoman voimakas valaistus. Kolmannessa palautteessa toivottiin riittävää valaistusta Bergbominkujan ja Svante Olssonin puistokujan väliselle puistokäytävälle.

Vastaus:

Puiston valaistus uusitaan vastaamaan nykypäivän vaatimuksia. Vilkkaimmille reiteille on tulossa normaalia puistovalaistusta korkeampi valaistusluokka. Kaisaniemenpuisto koetaan lukuisten palautteiden perusteella erittäin turvattomaksi varsinkin pimeän aikaan. Heikosti valaistut alueet ja korkeiden pensaiden muodostamat katvealueet koetaan pelottaviksi. Hyvällä valaistuksen suunnittelulla ja toteuttamisella pyritään lisäämään turvallisuuden tunnetta. Turvallisuuden tunteen lisääminen Kaisaniemenpuistossa on yksi tärkeimpiä suunnittelun lähtökohtia unohtamatta myöskään ympäristönäkökohtien huomioimista.

Ihmiselle tarpeellisen pimeyden kokemuksen ja toisaalta turvallista liikumista tukevan valaisemisen välistä dynamiikkaa Helsingin ranta-alueilla, joihin Kaisaniemen puistokin osaksi kuuluu, on tarkasteltu esim. täällä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-28-20.pdf>

Helsingin Kaupungin Rakennusviraston Valot, Varjot, Vaarat -tutkimuksessa (2013) on käsitelty laajasti turvattomuuden tunnetta sekä siihen valaistuksella vaikuttamisen mahdollisuuksia puisto- ja ulkoilualueilla. Tutkimuksessakin todennettuja havainnoinnin kannalta tärkeitä periaatteita on hyödynnetty valaistuksen suunnittelussa. Kaisaniemenpuistoa käsittelevä osuus löytyy julkaisun sivuilta 82-85.

https://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/valot_varjot_vaarat_raportti_mediumres_2013.pdf

Kaisaniemenpuistossa ympäristön valaistuksesta osana hahmotettavuutta ja kokonaisturvallisuutta ei voida kokonaan luopua pelkästään lintujen pesimisen perusteella. Valaistavat ympäristökohteet on valittu helpottamaan orientointia ja sijoittuvat pääosin puistoraittien varrelle, jolloin puistoon jää myös lintujen pesimiseen soveltuvia alueita.

Varpuset ja muut puistolinnut sietävät keinovaloa ja monenlaista muuta häiriötä. Lepakoista pohjanlepakon valonsieto on myös hyvä, se jopa hyödyntää katu- ja puistovalaisimia saalistuksessaan. Kaisaniemen puisto ei ole valonaroille metsälepakaille (viiksisipi ja isoviiksisipi) muutenkaan mahdollinen elinympäristö.

Puiston reittien valaistus suunnitellaan kokonaisuutena ja reittikohtaisessa valaistuksessa huomioidaan reitin merkitys ja hierarkia puiston reittiverkostossa. Bergbominkujan ja Svante Olssonin puistokujan välisen puistokäytävän valaistusratkaisuja tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Ravintola Kaisaniemen valaistuksen suunnittelu ei sisälly puisto- ja katusuunnitelman valaistussuunnitteluun.

Turvallisuus**Palaute:**

Yhdessä palautteessa puistoon toivottiin asennettavaksi turvaroskiksia ruiskuille. Puistoon toivottiin toimintoja, jotka lisäävät puiston käyttöä iltaisin ja samalla puistoon saataisiin lisää valvontaa. Esimerkkinä mainittiin aikuisten kuntoilupiste.

Vastaus:

Saatu palaute otetaan huomioon jatkosuunnittelussa, jossa selvitetään ruiskujen turvaroskisten tarve ja mahdolliset sijoituspaikat. Suunnittelun tavoitteena on ollut puiston iltakäytön lisääminen monipuolistamalla puiston liikunta-, leikki- ja oleskelutoimintoja.

Palaute:

Yhdessä palautteessa mainittiin, että nykyisen tenniskenttien huoltorakennuksen ympäristössä esiintyy häiriökäyttäytymistä ja että rakennus tulisi poistaa.

Vastaus:

Rakennuksen ympäristössä esiintyvä häiriökäyttäytyminen ja siitä puiston käyttäjille aiheutuva turvallisuuden tunne on suunnittelijoiden tiedossa. Palautteessa mainittu rakennus on suunniteltu poistettavaksi. Uusien rakennusten ja rakenteiden suunnittelussa otetaan huomioon turvallisuuskulma niin, etteivät rakennukset muodosta katvealueita puistoon.

Hankkeen aikataulu**Palaute:**

Puistojen ja kadun kunnostuksen rakentamisen aikataulua tiedusteltiin kahdessa palautteessa. Toivottiin leikkipaikkojen priorisointia kunnostuksen aikataulussa.

Vastaus:

Kaisaniemenpuiston, Varsapuistikon ja Kaisaniemenranta-kadun peruskorjauksen rakentamisaikataulu ei ole vielä tiedossa. Peruskorjaukselle ei ole vielä osoitettu rahoitusta ja toteutus edellyttää lisämäärärahaa.

Tontit ja kiinteistöt**Palaute:**

Yhdessä palautteessa ehdotettiin puiston länsireunaa ja rata-alueen rajaavan aidan siirtoa.

Vastaus:

Rata-alueen rajaava aita sijaitsee puistossa. Suunnittelun lähtökohtana on ollut aidan säilyminen nykyisellä paikallaan. Aidan siirron suunnittelu ei ole sisällynyt käynnissä olevaan suunnittelutehtävään.

Palaute:

Palautteessa tiedusteltiin, mihin ja millä aikataululla väistötiloissa toimiva päiväkotikiinteistö Kaisaniemi siirtyy.

Vastaus:

Kaupunkiympäristön toimialalta emme pysty vastaamaan päiväkoteihin liittyviin kysymyksiin. Kysymyksiä kaupungille voi esittää Anna-palautetta-sivun kautta: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/palaute/anna-palautetta>

Palaute:

Yhdessä palautteessa toivottiin, että Ravintola Kaisaniemen terassialueen laatua parannetaan huoltopihan ja terassitilojen erottamisella sekä yhteyksien ja näkymien parantamisella.

Vastaus:

Ravintolan terassialueen järjestelyihin ei oteta kantaa puistosuunnitelmassa.

Projektinjohtaja

Kaija Laine

Tiedoksi

Palautteen antajat